

Beleidsplan Molen van Fakkert

Periode 2026-2030 (versie 1.0)

Inhoud van dit plan:

- Omschrijving van de bestaande situatie
- Ontwikkelingen intern en extern
- Aandachtspunten die actie vragen

1. Doelstelling volgens de statuten van de stichting

1. De stichting heeft ten doel: het behoud van de molen van Fakkert te _____
Hoonhorst aan de Kerkstraat en de naastgelegen molenaarswoning te _____
Hoonhorst aan de Kerkstraat 5, teneinde de molen en molenaarswoning in _____
stand te doen houden en een functie te laten vervullen als cultuurhistorisch _____
erfgoed, en voorts alles wat daarmee in de meest uitgebreide zin des woords _____
verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. _____
2. De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door: _____
 - a. Het verwerven van de nodige financiële middelen voor restauratie en _____
onderhoud, hetzij van subsidieverstrekkers, hetzij van sponsors of _____
donateurs, hetzij anderszins ter aanwending van gemelde doelstelling; _____
 - b. Het beheren van de molen van Fakkert en deze regelmatig in werking te _____
stellen of te doen stellen; _____
 - c. Het bevorderen van een verantwoorde inrichting van de omgeving van de _____
molen; _____
 - d. Het onderhouden van contacten met andere instanties met gelijkgericht _____
doel; _____
 - e. Het interesseren van een zo breed mogelijk publiek bij het behoud van de _____
molen; _____
 - f. Het (doen) organiseren van activiteiten die het doel kunnen bevorderen; _____
 - g. Alle andere wettige middelen die het doel van de stichting kunnen _____
bevorderen. _____

N.B.1 De molenaarswoning is later verkocht aan een particulier en valt daarmee niet meer in de invloedssfeer van de Stichting Molen van Fakkert.

N.B.2 De molen en het complete kavel waar molen en molentuin zijn gesitueerd zijn eigendom van de Gemeente Dalfsen, die ook verantwoordelijk is voor het onderhoud. De molenschuur is eigendom van de stichting in overeenstemming met de gemeente over het gebruik van de grond (Overeenkomst tot vestiging recht van opstal tot 2044).

N.B.3 De Jeu de Boules baan is gefinancierd door Plaatselijk Belang Hoonhorst en met toestemming aangelegd in een deel van de molentuin. Met de gemeente is in november 2025 een gebruiksovereenkomst afgesproken en Plaatselijk Belang heeft zich garant verklaard voor onderhoudskosten en kosten voor een eventuele verwijdering.

1.1.Subdoelen gezien vanuit de molen zelf

Voor het behoud van de molen is het wenselijk dat de molen minimaal wekelijks draait en ook regelmatig een graansoort maalt. Anders bestaat het risico dat de houten delen vervormen en niet meer goed in elkaar grijpen. De afspraak is dat dit in het algemeen op zaterdagmiddag gebeurt.

1.2.Subdoelen gezien vanuit de klanten/bezoekers

De molen is een blikvanger in het dorp en heeft een publieke functie. Bezoekers komen soms bewust naar de molen en vaak komen ze binnen omdat ze de molen zien tijdens een wandel-of fietstocht. Mensen zijn soms alleen geïnteresseerd in de werking van de molen en soms willen ze even genieten van het uitzicht vanaf de stelling. Ook komen mensen langs voor de exposities in de molenshuur, om meelproducten te komen of ze rusten even uit aan de picknickbank of in het prieel in de tuin.

1.3.Subdoelen gezien vanuit de medewerkers/vrijwilligers

De aan de molen verbonden vrijwilligers dragen de molen en de stichting een warm hart toe en zij willen helpen om de molen en omgeving in stand te houden en zelfs te verfraaien. Daarbij gaat het zowel om de molen, de molenshuur als de molentuin. Molenaars en hulpmolenaars richten zich op de molen, sommige vrijwilligers zijn gastheer of -vrouw in de molenshuur en er zijn ook mensen die helpen bij het onderhoud van de tuin. Daarmee heeft de molen van Fakkert een maatschappelijke en sociale functie.

1.4.Subdoelen gezien vanuit financiën

De Stichting richt haar activiteiten op een gezonde financiële balans. Inkomsten en uitgaven moeten in evenwicht zijn en diverse activiteiten kunnen hieraan bijdragen. De stichting beschikt over een gezonde reserve voor onderhoud, instandhouding en inrichting van de molenshuur en de molentuin en voor het opvangen van onvoorziene posten.

2. Instandhouding

2.1.Taak Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor alle taken die voortkomen uit de beschreven (sub)doelstellingen. Dit betreft zowel interne activiteiten ten behoeve van de faciliteiten, vrijwilligers en bezoekers, als externe activiteiten in het kader van de samenwerking met de Gemeente Dalfsen, andere molens en diverse andere externe instanties zoals: Monumentenwacht, Het Gilde Van Molenaars en De Hollandsche Molen.

2.2.Taak gemeente

De Gemeente Dalfsen is verantwoordelijk voor de instandhouding en het onderhoud van de Molen van Fakkert zelf. Dat betekent ook financiering van onderhoud, zowel het gaand werk als de stilstaande delen en het bijbehorende schilderwerk. De Gemeente is dan ook de partij die opdrachten aan derden verstrekt en de betaling regelt. Het bestuur van de molen heeft vooral een adviserende en signalerende rol naar de gemeente.

3. Continuïteit

De continuïteit van de activiteiten van de stichting wordt sterk bepaald door de beschikbaarheid van molenaars, vrijwilligers en financiën.

3.1. Molenaars

Zonder molenaars geen draaiende molen is een eenvoudige stelling. Alleen gediplomeerde molenaars mogen een molen bedienen. De stichting beschikt in 2025 over 4 molenaars die zelfstandig mogen draaien. Daarnaast hebben we (om veiligheidsredenen) de afspraak dat er altijd twee personen op de molen aanwezig moeten zijn wanneer de molen draait, waarvan er één een hulpmolenaar mag zijn.

Aandachtspunt: De leeftijdsopbouw van de molenaars is zodanig (tussen 65 en 80) dat we dringend verlegen zitten om een instroom van jongere molenaars.

3.2. Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn essentieel voor de bemensing van de molenshuur, de ondersteuning van de molenaars en het onderhoud van de tuin. Een van de bestuursleden houdt zich gericht bezig met de aansturing van, de communicatie met en het aantrekken van deze vrijwilligers. Het huidige aantal van 30 personen is genoeg om de activiteiten voort te zetten.

Methoden om de onderlinge binding te behouden: regelmatig overleg tussen Molenaars/Hulpmolenaars/Bestuur, jaarlijks vrijwilligersuitje, een attentie rond Kerst, jaarlijks een nieuwjaarsborrel, overleg met de tuinlieden, etc.

Aandachtspunt: In deze groep is verloop te verwachten en zal aanvulling noodzakelijk zijn.

3.3. Financieel

De stichting is een financieel gezonde organisatie. Financiële middelen komen van: vrienden van de molen, marge op verkoop van (meel)producten, positief saldo van activiteiten, subsidies en giften. Inkomsten en uitgaven zijn mooi in evenwicht en in de meeste jaren is er een klein positief resultaat. De reserves zijn op orde om tegenvallers op te vangen en deze zijn op een veilige wijze vastgezet. Wanneer de prijsstijgingen in de grondstoffen periodiek worden verwerkt in de verkoopprijs van de producten zijn er op dat vlak geen risico's.

Aandachtspunt: De voornaamste onzekerheid zit in het eventueel teruglopen van het aantal vrienden van de molen. Daarvoor kunnen in de toekomst nieuwe acties voor ledenwerving nodig zijn.

4. Samenwerkingsverbanden

- a) **Gemeente:** contacten met de ambtenaar die zich met vastgoed bezig houdt. Anno 2025 is dat Gerben Stokvis. In ieder geval eens per twee jaar contact over de rapportage van monumentenwacht i.v.m. de adviezen en de werkzaamheden die daaruit voortvloeien, en daarnaast is hij aanspreekpunt. Incidenteel contact met de wethouder die de molens in zijn verantwoordelijkheidsgebied heeft.
- b) **Molens in Dalfsen:** In de Gemeente Dalfsen staan, naast de Molen van Fakkert ook nog de Westermolen in Dalfsen zelf en Molen Massier in Nieuwleusen. Enkele malen gezamenlijk overleg over veiligheid, samenwerking en activiteiten hebben nog geen concrete resultaten opgeleverd.
- c) **Het Gilde en De Hollandsche Molen:** Het Gilde Van Molenaars verzorgt de opleiding en examinering van molenaars in Nederland en De Hollandsche Molen coördineert diverse zaken ten aanzien van de wind- en watermolens in het land.
- d) **Molenstichting Midden en Oost Groningen:** Het bestuur is in contact gekomen met de Molenstichting Midden en Oost Groningen (MsMOG). Deze stichting is in het bezit van 10 molens en heeft een eigen modulaire opleiding ontwikkeld (met toestemming) gebruik

makend van het lesmateriaal van het Gilde Van Molenaars. Voor meer informatie zie verder onder 6.2.

- e) **Anjerpunt/Kappers:** Met het Anjerpunt en Café Kappers is periodieke afstemming over gezamenlijke activiteiten. Het Anjerpunt verkoopt ook producten van de molen en met de uitbater van Kappers is periodiek afstemming over gezamenlijke activiteiten.
- f) **Plaatselijk belang (JdB-baan):** Samen met en op kosten van Plaatselijk Belang Hoonhorst is een Jeu de Boules baan gerealiseerd in het deel van de molentuin dat grenst aan de Kerkstraat. Met plaatselijk Belang en de Gemeente Dalfsen worden afspraken over het gebruik van het terrein gemaakt.

5. Activiteiten

5.1. Jaarlijks terugkerende evenementen

- a) **Kunst om Dalfsen:** In het eerste weekend van mei neemt de stichting samen met het Anjerpunt en in afstemming met Kappers deel aan Kunst om Dalfsen. In en rond de molen, in de molenschuur en in de molentuin stellen diverse kunstenaars hun werk ten toon. Dit evenement trekt jaarlijks veel bezoekers.
- b) **Molendag:** In het tweede weekend van mei is de landelijke molendag. In het verleden organiseerden we op deze dag ook soms wat extra activiteiten, maar omdat de aanloop tijdens Kunst om Dalfsen groter is hebben we daar meer aandacht aan gegeven.
- c) **Monumentendag (eens in de 4 jaar ook Proef Dalfsen):** In het tweede weekend van september is het op zaterdag monumentendag, Overijsselse Molendag en eens in de paar jaar komt de fietsroute van het evenement Proef Dalfsen door Hoonhorst. Met name in het laatste geval is een groot aantal bezoekers te verwachten.
- d) **Kerstmarkt:** Op de derde zondag van december hebben we een jarenlange traditie van een Kerstmarkt met kramen op het molenterrein. Ongeveer 18 kramen met etenswaren, cadeauartikelen diverse andere zaken brengen veel mensen op de been. Ook organiseren we de traditionele midwinterwandeling van ongeveer 10 km. Een aparte werkgroep ondersteunt het bestuur bij de organisatie van de kerstmarkt.

5.2. Exposities

Het gehele jaar door zijn er wisselende exposities in de molenschuur van bij voorkeur lokale of regionale kunstenaars. Deze exposities wisselen om de 4 maanden, waarbij we op zo'n manier plannen dat iedere kunstenaar ook een jaarlijks evenement meemaakt.

5.3. Incidenteel (o.a. groepen)

Op verzoek verzorgen de molenaars een rondleiding voor groepen van een organisatie of voor een familiefeest op andere momenten dan de standaard openingstijden. Deze verzoeken kunnen ook via Kappers komen als onderdeel van een arrangement.

6. Aandachtsgebieden

6.1. Veiligheid

- a) **Materialen in orde:** Een periodieke check van de materialen in een molen richt zich op het staande werk (vaste onderdelen) en het gaande werk (bewegende delen). Belangrijke onderdelen zijn onder andere houten kammen en staven, wieken, de vang (rem), het bovenwiel, en de maalstenen. Smering met middelen als bijenwas of reuzel is cruciaal voor de soepele werking, terwijl ook de stabiliteit van de constructie, bevestigingen, en eventuele slijtage of aantasting van hout en steen worden geïnspecteerd.
De klimgordel wordt jaarlijks gecontroleerd door een gecertificeerde partij en het blusmateriaal wordt jaarlijks door de gemeente gecontroleerd.
De monumentenwacht Overijssel voert eens in de twee jaar een inspectie uit en beoordeelt de staat van de molen. Zij brengen rapport uit aan de Gemeente Dalfsen, die dit bespreekt met een delegatie van het bestuur. Daarbij worden afspraken gemaakt over de te nemen acties en wie daarvoor verantwoordelijk is.
- b) **Duidelijke taakverdeling:** In gezamenlijk overleg tussen bestuur, molenaars en hulpmolenaars zijn afspraken gemaakt over de taakverdeling tussen de molenaars en de hulpmolenaars bij het bedienen van de molen. Deze afspraken zijn opgenomen in bijlage 1 bij dit plan.
- c) **Ontruimingsoefeningen:** Voor de ontruiming van de molen bij calamiteiten is een ontruimingsplan opgesteld. Dit plan ligt in de molen en eens per twee jaar oefenen bestuur, molenaars en hulpmolenaars dit plan, soms met bezoekers erbij. Bij deze oefening zijn waarnemers en aan het einde van de oefening volgt een evaluatie en waar nodig aanpassing van het plan.
- d) **Afstemming met Brandweer:** Van tijd tot tijd heeft het bestuur contact met de plaatselijke brandweer. In 2024 heeft de brandweer in de molen de evacuatie van een onwel geworden persoon geoefend.
- e) **Periodieke Risico Inventarisatie en Evaluatie:** De wettelijke eis voor een RI&E op een molen, net als bij elk ander bedrijf met personeel, is dat er een schriftelijke risico-inventarisatie en -evaluatie moet zijn, inclusief een bijbehorend plan van aanpak. Deze RI&E moet de risico's van het werk in kaart brengen en maatregelen om deze risico's te beperken, bevatten. De Nederlandse Arbeidsinspectie controleert hierop en moleneigenaren zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van werknemers, vrijwilligers en bezoekers.

6.2. Opleiding/instructie/training/oefening

De 4 huidige molenaars zijn allemaal bij het Gilde Van Molenaars opgeleid en daarmee volledig bevoegd. De hulpmolenaars mogen alleen maar handelingen verrichten onder verantwoordelijkheid van en toezicht van de molenaars (bijlage 1). De hulpmolenaars kunnen op deze manier tijdens hun dienst vaardigheden oefenen en kennis uitbreiden.

Jaarlijks oefenen alle molenaars en hulpmolenaars het gebruik van de klimgordel en tekenen zij dit af in het logboek in de molen.

Vanwege de duur (2-3 jaar) en het tijdsbeslag van de opleiding blijkt het moeilijk om voldoende mensen te interesseren voor het vak van molenaar. Het bestuur heeft gezocht naar alternatieven en is in contact gekomen met de Molenstichting Midden en Oost Groningen (MsMOG). Deze stichting is in het bezit van 10 molens en heeft een eigen modulaire opleiding ontwikkeld (met toestemming) gebruik makend van het lesmateriaal van het Gilde Van Molenaars (de CEMI-opleiding). Het voordeel van deze opleiding is dat de molenaar in opleiding al na ongeveer een jaar de "eigen" molen volledig

mag bedienen en ook mag malen. Dit deelcertificaat "moleninstandhouder" is een mooie tussenstap op weg naar de titel molenaar en maakt dat er meer vrijwilligers beschikbaar komen om de molen te bedienen. Na een voorlichtingsavond hebben vijf mensen besloten om deze opleiding te volgen. We zijn met opleider en voorzitter van MsMOG in overleg om de samenwerking verder uit te bouwen en proberen een deel van de opleiding lokaal in Hoonhorst op de eigen molen te krijgen. Ook hebben we een werkgroep ingericht, bestaande uit een molenaar, een bestuurslid en een cursist, om voorstellen uit te werken over de lokale inrichting van de opleiding. De Gemeente Dalfsen is geïnformeerd en akkoord met het bedienen van de molen door moleninstandhouders.

6.3.Publiciteit

De Molen van Fakkert heeft een eigen website (molenvanfakkert.nl) en onlangs is deze volledig vernieuwd als onderwerp van een afstudeeropdracht van leerlingen van het ROC uit Zwolle. Deze vernieuwde site is vanaf 1 januari 2026 live.

Daarnaast zorgt het bestuur periodieke voor communicatie via verschillende kanalen, zoals: Dorpsblad, Dalfsennet, de Dorpsinfo-app en soms De Marskramer, TV-oost en De Stentor. Onderwerpen die we daar vermelden zijn onder andere exposities en evenementen.

7. Prioriteiten en doelen voor de komende periode

In dit plan zijn enkele aandachtspunten gesignaleerd die hieronder zijn uitgewerkt tot concrete acties voor de komende periode.

7.1.Opleiden/aantrekken van molenaars

Tot nu toe hebben zich vanuit eigen kring nog geen mensen gemeld die de volledige opleiding tot vrijwillig molenaar willen volgen. Gesprekken over uitwisseling tussen de Dalfser molens hebben ook nog geen succes gehad. Wellicht zijn molenaars te interesseren die elders zijn opgeleid en ook op onze molen willen draaien. We hebben contacten met een molenaar die in Hoonhorst woont en recent de opleiding in Sintjansklooster heeft afgerond.

Zoals onder 6.2 is vermeld zijn er contacten met de Molenstichting Midden en Oost Groningen over de opleiding tot moleninstandhouder, een beperkte opleiding met een kortere doorlooptijd. Een vijftal hulpmolenaars gaan in januari 2026 starten met deze opleiding.

7.2.Behouden en aanvullen van vrijwilligers

Het is van belang om voldoende aandacht te besteden aan de huidige vrijwilligers om deze zo lang mogelijk te behouden. Daarnaast zullen we ook voor aanvulling moeten zorgen, zowel voor de molenshuur als voor de tuin. Via de persoonlijke contacten lukt het regelmatig om nieuwe mensen te interesseren.

7.3.Acties om financiën op peil te houden

We kunnen diverse initiatieven ontplooiën om extra middelen te verwerven, zoals:

- Actieve werving van nieuwe Vrienden van de Molen
- Verkoop van meelproducten, o.a. door kruidkoek bij Kappers bij de koffie te laten serveren
- Rondleidingen promoten, in arrangementen met Kappers of door publiciteit
- Steeds meedoen aan acties zoals het jaarlijkse: NL Doet en Rabo Club Support
- Subsidies (nieuwe ideeën?)
- Met sproeifeest? de kraampjes door laten lopen rond om de molen,

Bijlage 1: Taakverdeling tussen molenaars en hulpmolenaars

- De molenaar:
 - Is verantwoordelijk voor alle aspecten
 - Bepaalt wat er wel en niet gebeurt
 - Bepaalt de werkwijze en de taakverdeling
- De hulpmolenaar
 - Heeft een actieve gidsrol (gastheer/-vrouw) voor bezoekers
 - Ondersteunt de molenaar
 - Volgt de aanwijzingen van de molenaar op

Voorbereidingen (check)

- ✓ Optische inspectie
- ✓ Pal eruit
- ✓ Smeren van de lagers
- ✓ Wiggen controleren
- ✓ Vlag uitsteken
- ✓ Bliksemafleider
- ✓ Kettingen eraf
- ✓ Kruien
- ✓ Opzeilen (controle zwichtlijnen)
- ✓ Veiligheidshelmen neerzetten

In bedrijf/bediening

- Malen
 - Molenaar op de steenzolder
 - Hulpmolenaar bij de meelpijp
- Gebruik van het luiwerk
 - Door de molenaar of onder toezicht
- Bediening van de vang
 - Alleen onder toezicht en/of met toestemming

Overige zaken

- Klimgordel/valbeveiliging passen, toepassen, fysiek oefenen en aftekenen
- Bij stille dagen (veelal in de winter): handelingen oefenen, schoonmaken/opruimen, extra controles